

IZHAJA VSAKI DAN

tuji ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasillo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglašne in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Minister Abrahamowicz odstopi?

DUNAJ 23. „N. Fr. Presse“ poroča, da se v parlamentarnih krogih zagotavlja, da poljski minister-rojak Abrahamowicz koncem tega tedna odstopi in sicer radi neprestanih napadov od strani poljskega kluba. Nasledoval mu bo baje posl. vit. Duleba, člen demokratske narodne stranke poljskega kluba.

Minister Košut na Dunaju.

DUNAJ 23. Trgovinski minister Košut je danes predpoludne obiskal finančnega ministra Bilinskega.

BUDIMPEŠTA 23. „Og. biro“ poroča z Dunaja: Trgovinskega ministra Košuta je danes zjutraj obiskal vojni minister Schönaich. Nekoliko časa potem sta prišla k trgovinskemu ministru tudi naučni minister gref Apponyi in državni teinik Szterenyi, kjer so se vsi skupaj posvetovali. Ob 10. uri predpoludne se je trgovinski minister skupno z državnimi tajnikom odšel v palačo ministrskega predsednika Bierniertha, kjer oddal svojo karto. Ob 10. uri in tri četrt se je trgovinski minister odšel v cesarsko palačo in je bil ob 11. uri vsprejet od cesarja v privatni avdienci, ki je trajala do 12. ure 10 m. Po avdienci se je minister Košut vrnil v ogrsko palačo. Popoludne bo trgovinski minister konferiral z avstrijskimi državniki in se ob 2. uri in pol sestel z ministrom za unanije stvari baronom Achrenthalom. Naučni minister gref Apponyi je popoludne obiskal naučnega ministra grofa Stürgkha.

Knez Auersperg odstopil kakor predsednik nižavstr. kmetijske družbe.

DUNAJ 23. „Fremdenblatt“ piše: Na današnji seji glavnega odbora c. kr. nižavstr. kmetijske družbe je knez Auersperg z ozirom na mnenje, da je njegova oseba kriva, da je nadvojvoda Fran Ferdinand odložil protektorat, odstopil kakor predsednik družbe. Občni zbor, razpisan za 1. marca, je odložen.

Proti češkimi narodnim socialistom.

PRAGA 23. V Mali Boleslavi je pričela preiskava radi antimilitaristične propagande proti 12 pristnim narodno-socialističnim strankam. Pozvanih bo iz Male Boleslave in okolice okrog 200 prič.

Kramarjev članek zaplenjen.

PRAGA 23. „Den“ poroča, da je oblast-nija večer zaplenila 44. sešitek dela „Česka politika“ radi politično-zgodovinskega članka poslancu dr. Kramarja o češki in avstrijski politiki v zadnjem času. List dostavlja: Ne vemo še, ako je policija izvršila pri poslancu Kramarju hišno preiskavo.

Kulturni boj na Francoskem.

PARIZ 23. Župan v Sunlieu se s privo-ljenjem prikaži odredil, da ne sme duhovščina spremljati pogrebnih sprevedov več v cerkveni obleki. Ker se neki župnik ni tej odredbi pokoril, se je proti njemu uvedlo uradno postopanje.

Maroko.

CASABLANKA 23. General D'Amade je odpotoval v Oran. Ob njegovem odhodu ga je prebivalstvo živahno pozdravljalo.

TANGER 23. (Nemška kab. družba.) — General D'Amade je dospel semkaj, pozdravljen je bil s strelji iz topov. Francoska kolonija mu je priredila slovesno vsprejem.

Španska kraljeva dvojica.

MADRID 23. — Kralj in kraljica sta s princem asturskim in infantom Jaime odpotovala v Sevijo, kjer ostanejo do konca velikega tedna.

RUSIJA.

Rusija mobilizira dva vojna zbora?

BEROLIN 23. „Berliner Tagblatt“ poroča iz Jas-y-ja: Takej kroži govorica, da bo Rusija v kratkem mobilizirala dva vojna zbora.

Bomba pred hišo predsednika dume.

PETROGRAD 23. Tukašnji listi javljajo soglasno, da so dečki, ki so se igrali na dvorišču hiše, kjer stanuje predsednik dume Homjakov, našli pod tamkaj zloženim losom polno bombo. Homjakova družina zanika to vest.

PETROGRAD 23. Policijska oblast demantuje vest, priobčeno od raznih listov, da so našli bombo na dvorišču hiše predsednika dume Homjakova.

Praga 23. — Umrli je včeraj člen gospodske zbornice in bivši praški župan dr. Tomaž Czerny.

Dunaj 23. — Fremdenblatt“ piše: Od kompetentne strani označajo kakor popolnoma neresnično vest, ki jo je priobčil neki budimpeštanski list in ki je prešla v dunajske liste, da je nemrež vojna uprava pri parnih mlinih

Verwitter & Schöller naročila za armado sto vagonov moka št. 5.

Gibanje delavcev na Francoskem.

VII.

(Zaključni članek.)

Kaj je pravi revolucionarni sindikalizem? Njegova najčistejša oblika. Sindikalisti-teoretiki.

Revolucionarni sindikalizem so često prisodabljali anarhizmu. Res ima nekaj skupnega z anarhizmom: popolno mržnjo do vsega političnega. Kakor sindikalizem, tako ne pozna tudi anarhizem nobene politične akcije.

Félicien Challaye pravi o revolucionarnem sindikalizmu v enem svojih člankov v „Revue de Méthaphysique et de Moral“: S svojim sovražstvom do države in naroda stoji sindikalizem v nasprotju če ne s socializmom (pomen te besede je in ostane nejasen) pa vsaj z mnogimi socialističnimi teorijami in posebno s prakso socialističnih strank v vseh deželah.

Njegovo razmerje in sorodstvo do anarhizma je raziskoval tudi Pellotier v svoji študiji o delavskih borzah (Histoire des Bourses du Travail).

Gotovo, Proudhonov socializem je naravnost prežet anarhističnega duha. Karl Marx je kritikal moderno državo kakor organ, ki služi le interesom kapitalistov. (Njegovo znamenito delo „Kapital“ ima pri-pis: Kritika politične ekonomije.) Ali skoro vse socialistične stranke — in tudi francoske — imajo v svojem programu znano in priljubljeno formulo „o osvoboditvi politične moči po organiziranem proletariatu kakor razredna stranka.“ S tem pripoznavajo obenem državno idejo, ki jo n. pr. anarhizem načeloma negira. Internacionalisti žele, da bi izginila vsa nasprotja med narodi, v kolikor izvirajo vlad narodnosti, ne da tirjajo s tem, naj izginejo nacionalni organizmi kakor taki.

Drugačen izvor ima sindikalizem. Njegov koren leži res v anarhizmu, v gotovih oblikah anarhizma. Res je, da nima z literarnim in spekulativnim (filozofskim) anarhizmom nobene podobnosti; z razdrojenim individualizmom Stirnerja — anarhisti so individualisti, postavljajo osebo nad vse drugo, nad ozirom na drugo, nad državo — nima ničesar opraviti. Toda sindikalizem je postal pravi in živi nositelj komunističnega anarhizma nekdanjega ruskega socialista in kasnejšega anarhista Mihajlo Bakunina, ki je imel doma in na Nemškem le malo uspeha s svojimi teorijami, zato pa tem več med vroče krvnimi Francozi in Italijani; revolucionarni sindikalizem pa je ravno tako propovednik protimarksiističnih tendenc, ki se pojavljajo v Internacionali.

S pomočjo takih abstraktnih dedukcij, pač lahko označujemo s temi teoretičnimi izvajani duševno vsebino sindikalizma, o katerem pravijo njegovi propovedniki, da pomenja novi socializem, novo Internacionalo, nismo pa izbrpali s tem njegovega bistva.

Sindikalizem pomenja novo revolucionarno metodo. Ni protipolitičen ali nepolitičen zato, ker bi ne poznal države, ampak, ker so bile vse dosedanje politične akcije francoskih delavcev brezupne, ker parlamentarni socializem ni izvojeval doslej delavstvu kakor takemu še nobene zmage. Socialistične stranke v parlamentu so pač same pripomogle k ločitvi države in cerkve in podobnim radikalnim vspehom; za izključne delavske zahteve se niso n. pr. nikdar angažovale s tako silo kakor, recimo, za židovskega polkovnika Dreyfussa. Morda zato, ker same niso verovale v svoj absolutni program.

Francoski delavci so kritikovali to postopanje, kritikovali so vso politiko, vso državo, ki stopa preko njih, gluha za njih zahteve in potrebe, po svojih potih. Iz te kritike se je rodila nova metoda.

Teoretični voditelji sindikalizma na Francoskem, Hubert Lagardelle, pravi v reviji „Mouvement socialiste“, letnik 1904: „Res je, da razrednega boja niso prezirali. Neprestano so spominjali na boj med proletariatom in kapitalom, da je boj na življenje in smrt. Ali pri tem so se vendarle omejevali vedno na ono diplomacijo, ki leži v bistvu vsakega parlamentarnega delovanja in ki je njegov glavni del. Pod pretvezo, da je razredni boj političen boj, so napravljali iz prvega volilno borbo.“

Iz tega izvaja Lagardelle, da socialistična stranka nikakor ne izrpa v sebi delavskega gibanja, da ona celo prava delavska stranka, stranka delavcev kakor posebnega razreda, ne more biti. Zato priporoča

) anarhizem pomenja dobesedno: brez-vladje.

v letniku 1905 imenovane reviji, naj bi se opazovalci navadili, da ne bi zamenjali valj strankinega delovanja z delovanjem delavskega razreda.

Dobesedno pravi dalje: „Kdo more trditi na Francoskem, kjer je stranka v veliko manjši meri zastopnica razreda, nego drugod, da je ta socialistična stranka, v strogem pomenu te besede, stranka delavskega razreda? Mnogo bolj je ljudska nego delavska stranka.“

Na socialističnem strankarskem kongresu v Nancy (avg. 1907) je analiziral Lagardelle to nasprotje o priliki debate razmerja med stranko in strokovnimi organizacijami tako (po stenografskem zapisu): „Kakor nobena druga stranka — v nasprotju s socialnimi razredi — tako tudi socialistična ne stoni na nobenih gospodarskih temeljih; istočasno pomešava med seboj zastopnike buržoazije, proletariata, malomeščana, kmetijske prebivalstva itd... Ako Vam drago, recite, da je stranka mnogoterih razredov, ali ne recite, da je stranka enega razreda v tem smislu, da je izključno stranka delavskega razreda.“

V tej zopnosti do politike leže glavni vir in glavna načela sindikalizma.

V večkrat imenovani reviji „Mouvement socialiste“ (letnik 1903) piše o teh načelih nekdanji anarhist in kasnejši sindikalist Pouget: „Ta osnovna načela smatramo nekateri kakor novo vero, kakor novo socialno doktrino; v resnici pa pomenja samo povratek k zdravim naukom mednarodne delavske asociacije (t. j. Internationale, ki jo je ustanovil Marx 1864). Ta načela združujemo lahko v sledečih dveh točkah: 1. na podlagi dobro razpredenih strokovnih društev je treba organizirati delavce v razredno stranko in sicer zgolj na sigurnem gospodarskem temelju brez vsakega dotika s politiko; 2. ta nova delavska stranka ima obrniti svojo ost napram vsem onim faktorjem, ki povzročujejo ali trpe njegovo izkoriščanje in zatiranje (kapital in država) in sicer s pomočjo direktne akcije v vseh svojih podobah; temu socialnemu protobratu naj pripravljata pot generalni štrajk, ki podre in uniči kapitalistično družbo ter omogoči delavcem, da si osvoje produkcijo izdelkov na temelju družbe.“

Da se nova metoda nikakor ne odgovoduje socialističnemu cilju, poudarja Grifuelhes v isti reviji (letnik 1903 in 1904): „Delavski razred ne ločuje svojega revolucionarnega ideala od zahtev vsakega denarja po-boljšanju svojega položaja... Cilj delavstva je njegova osvoboditev, njegovo orožje je organizacija, njegova metoda je boj. Kakor si je delovanje delavskega razreda postavilo kakor svoj cilj, svojo osvoboditev, tako si je postavilo kakor svoje orožje strokovna društva in kakor sredstvo štrajk t. j. do skrajne mere pritican boj.“ Po pisateljevem mnenju postane „nova delavska stranka“, „specifično proletarska organizacija“.

XXX.

Češki katoliki proti nemškimi krščanskim socialcem.

Državni poslanec dr. Rud. Horský je prejel od odbora katoliškega političnega društva za Češko daljše pismo ozirom na sedanje politične dogodke. Med drugim je rečeno v tem pismu: „Katoliško društvo za kraljevstvo Čsko protestuje proti nižavstr. lex Axmanu s tem večim obžalovanjem, ker je bil ta predlog stavljen iz stranke, ki se jo pri nas sploh smatra za katoliško. Zato pozivlja odbor katoliško narodne poslance, naj se potrudijo z vso močjo, da ta nekrščanski in nenaravni predlog ne zadobi najvišje sankcije.“

Nadalje pozivlja dopis katoliško-narodne poslance, naj ne dopuščajo, da bi se na katerikoli način kršila jezikovna ravnopravnost in nerazdeljivost kraljestva češkega.

Posl. dr. Horský izraža v „Čehu“ svojo radoost na tej močati izjavi ter pozivlja vse plemstvo češko, naj odločno nastopi v obrambo češkega naroda.

To govore Čehi brez razlike političnega naziranja. Včeraj smo zabeležili pošten naroden glas iz češke socialne demokracije, danes sličnega iz vrst katoliških narodnjakov. Na vso slovensko javnost pa se obračamo s pozivom: posnemajte češke izglede v obrambo skupnih narodnih interesov.

DOGODKI NA BALKANU.

Napetost Avstro-Ogrske in Srbije.

Vznemirajoče vesti, da Avstro-Ogrska pripravja odločen udarec proti Srbiji nočejo potihniti. M-ji tem pa se vendar dočrdeva, da se tudi na Dunaju nekoliko boje velikanske odgovornosti radi nedoglednih posledic, ki bi mogle navstati valed krvavega konflikta med monarhijo in kraljestvom srbskim. Zato daja

vlada v svojih glasilih odločno oporekati gornjim vestem in zatrjevati, da nima nikakih vojevitih namer, in da vse, kar ukrepa v militarnem pogledu, se vrši le zato in v toliki meri, da je morebitni dogodki ne presenetijo.

To isto pa se zatrja tudi od srbske strani. Tudi Srbija — tako zatrjajo srbske novice — ne prekorača v oboroževanju tistih mej, ki so dovoljene vsaki samostojni državi, da je pripravljena za vse slučaje. List „Samouprava“ je posebno naglašal te dni, da se Srbija še vedno nadeja, da bo njenim zahtevam zadovoljeno diplomatičnim potom, ker si ne more misliti, da bi hotele evropske vlasti izročiti Srbijo Avstro-Ogrski pod nož. Posebnim naglasom je povdarjal rečeni srbski list, da je vse vedenje Srbije povsem korektno.

Sodeč po vesteh iz raznih političnih centrov Evrope se tudi res dočrdeva, da te nade Srbije niso povsem brez podlage. Vprašanje intervencije vlasti je neprestano predmetom diskusij v evropskih listih iz česar se daja sklepati, da eventualne okupacije Srbije od strani Avstro-Ogrske vsaj nekatere države ne bi povsem hladnokrvno gledale.

Tako javljajo n. pr. iz Pariza, da v tamšnjih avtoritativnih krogih menijo, da bi mogla Avstro-Ogrska napraviti veliko uslugo stvari miru, ako bi Avstro-Ogrska vlada v okrožnici do vlasti pojasnila situacijo, navstalo valed aneksije Bosne in Hercegovine ter bi dokazala, da se s tem državnim aktom ni kršilo nikakor pravo Srbije. Ob enem naj bi se Avstro-Ogrska izjavila pripravljeno odškodovati Srbijo za tiste gospodarske interese, ki jih morda Srbija trpi valed aneksije. Take bi mogle vlasti soditi, da-li ima Avstro-Ogrska res dobrohotne namene nasproti Srbiji, o čemer dosedaj še niso na jasnem. S takim korakom bi mogla Avstro-Ogrska vzravnati zopet obstoječo kritično situacijo!

Tudi mi mislimo, da Avstro-Ogrska ne bi prav nič trpela na svojem ugledu in dostojanstvu, ako bi ona napravila tak korak, kajti ravno zanj bi bilo častno in bi si pridobila simpatije vse Evrope, ako bi se ravnala po tistem znanem pravilu: noblesse oblige.

Rusija za Srbijo.

V podkrepenje gornjih izjav naj navedemo tu, kar posnemamo iz izjave neke angleške vodilne osebe, ki jo je priobčil list „Foreign office“.

Nov faktor v avstrijsko-srbskem sporu je spremenjeno vedenje Rusije. Panislavistična struja v Rusiji je danes močnejša, nego je bila leta 1876. Vrhu tega hče Rusija zadobiti svoj prejšnji ugled na Balkanu. Res je sicer, da je Rusija obvestila Srbijo, da bi v slučaju samomonističnega napada na Avstrio ostala osamljena. Ali v zadnjih dneh je Rusija izjavila vlastim, da v slučaju, ako iz katerega družega vzroka pride do vojne med Avstro-Ogrsko in Srbijo, posebno pa, ako bi se Avstria hotela uprati sklepom morebitne evropske konference, bi Rusija vajevala na strani Srbije. Kaki enostranski akciji vlasti — izlazu, kar se tiče Anglije, — ki naj bi Srbijo prisilila v razoročenje, ne more biti govora; bržkone pa tudi ne s strani drugih vlasti. Pa tudi s sedanjim vedenjem Nemčije se v Londonu zadovoljni. Akcija vlasti pojde izlazi za tem, da se v prvi vrsti pritiska na Avstro-Ogrsko.

Glasovi ogrskih listov o izjavi srbske vlade.

BUDIMPEŠTA 23. „Pester Lloyd“ tolmači članek beigradske „Samouprave“ in pravi: Monarhija želi priti iz sedanje napetosti. Vsak prijatelj miru pozdravi z veseljem diplomatično rešitev sedanjega spora. Toda ta način rešitve ni v naših rokah. — Častna beseda Srbije zamore rešiti položaj. Laži in hinavstvo bi urodo le povspešile.

„Pesti Hrlap“ piše: Neka angleška vest se glasi, da zahteva Rusija za Srbijo kompenzacijo, katerih mero naj določi evropska konferenca in pravi, da se Rusija postavi na stran Srbije, ako ista ne dobi kompenzacije. To bi utegnilo prevzročiti svetovno vojno in popoln prevrat mednarodnega položaja.

SRBIJA.

BELIGRAD 23. Ker je vodja napredne stranke Stojan Novaković izjavil, da prevzame predsedstvo, se zdi, da je sestava koalicijskega kabineta zagotovljena. Vest o rešitvi krize je v političnih krogih napravila najboljši utisek. Povdarja se, da tako močne vlade Srbija sploh še ni našla. V novem kabinetu bodo štirje bivši ministerski predsedniki in pet bivših ministrov z unanje stvari.

BELIGRAD 23. Avstroogrski odposlanec Forgach je danes popoludne nastopil svoj osemndnevni dopust. Grof Forgach se v obitaj-k.h stvareh poda v Budimpešto in na Dunaj.

Avstro-Ogrska in Srbija.

LONDON 23. „Times“ vprašuje: Bi li bilo zadovoljstvo nad kaznovanjem Srbije do-

restore" petajli, da je namreč tudi za socijaliste glasovalo precejšnje število Slovanov, potem imamo rezultate, da je to v resnici jedna tistih slovenskih občin v Istri, ki so še niso mogle ostreiti italijanskega jarma in na katerih stoji fikcija o "italijanstvu" Istre.

In vendar: v vsej tej občini ne le da ni niti ene hrvaške šole, amok tudi ni šole, v kateri bi se poučevala hrvaščina vsaj kakor svobodni predmet.

V občini Izola so sicer Slovani v manjšini, ali so! Z ozirom na volitve v tej občini pa je zopet "Piccolo", ki pojasnjuje poraz italijanske liberalne stranke sklicujoče se na Slovanov, ki da so glasovali za klerikalce in dosigli celo to, da je izvoljen v občinski zastop tudi en odločen naroden Slovenec: župnik Šarbec v Kortab.

Imamo torej slušaji, da italijanski liberali in italijanski socijalisti izrecno naglašajo eksistenco Slovanov v dveh občinah, ki se sicer tudi navajata v dokaz za "italijanstvo" Istre!!

Mraz v Pulj. V Pulj so imeli v soboto zjutraj 4 stopinje mraza. V pristanišča se je na plitvih mestih napravlila drobna ledena skorja.

Deželni glavarjem za Istro je imenovan dr. Rizzo, njegovim namestnikom pa dr. Matko Laginja.

Vesti iz Stajerske.

Tri prste na desni roki je odrezala slamačnica 22 letni deklet Katarija Kokoč v Koreni.

Mnogo snega je v zadnjih dneh zapadlo na Zgornji Stajerskem. Na pregi Eisenberg-Verderberg je ustaljen ves promet.

Posebno župo "Südmark" za Maribor in okolice ustanove Nemci dne 28. februarja v Mariboru.

Stajerska deželno-zborska volilna reforma je dobila že največje potrjevanje. Deželni zbor bo v kratkem razpuščen. Volitve se bodo vršile bržkone meseca maja.

Umrli je v soboto dopoldne v Feldhofenu pri Gradcu g. Ivan Dtrich, c. kr. davčni oficijal iz Litijske, rojen Postojncan. Tupo se prepehali v Litijske.

Graško vseučilišče. Na graškem vseučilišču je v zimskem tečaju 1908/09: 80 rednih in 8 izrednih slušateljev bogoslovja, 879 rednih in 38 izrednih slušateljev in 36 slušateljic na juridični fakulteti, 338 rednih in izrednih slušateljev in slušateljic na medicinski fakulteti, 621 rednih in izrednih slušateljev in slušateljic na modroslovesni fakulteti — skupno 2023 slušateljev in slušateljic.

Vesti iz Kranjske.

Kranjska posojilnica odpoveduje posojila. Včeraj so poročali, da je Kranjska hranilnica odpovedala posojila graškim in dunajskim hšnim posestnikom. Visokost teh odpovedanih posojil znaša okrog 10 milijonov kron.

Razne vesti.

Moderni Babilon je mesto Čikago v Severni Ameriki, ker se govori 14 jezikov. Čikago je za Prago največje mesto češko, trga mesto švedsko, četrto poljsko, a peto mesto nemško. V neki tiskovnici, v kateri dela nad 400 oseb, je za toparih 24 narodnosti, a tiskovine te veliko tiskovnice se izdajajo v najmanj 8 jezikov.

Avstrijsko mesto milijonarjev. Frankobrod ob Meni veča kakor mesto milijonarjev v Nemčiji. Zanimivo je, da imamo tudi v Avstriji mesto, kjer prihaja na 1000 prebivalcev 1 milijonar (seveda v goldinarjih). To je industrijsko mesto Novy Jičen na Moravskem. Tam živi dvajset milijonarjev, ki so val tovarnarji. Mesto ima okrog 11.2000 prebivalcev.

Napad maske. V nedeljo zvečer je na Reki neka maskirana deklica napadla bančnega uradnika Antona Mattasicha ter ga z nožem večkrat sunila v obraz in v prsi. Rana na prsih bi bila smrtonosna, ako ne bi bila Mattasicha obvarovala debela zimska suknja. Vzrok temu činu ni znan.

Zakonska dvojica Toselli. V Florenci se razširja vest, da se bo dala zakonska dvojica Toselli ločiti. Gledajo neke druge vesti, je ta ločitev že izvršena. Otrok je ostal materi, bivši prestonaslednici.

Čaj je postal sedaj pri nas nekakšna splošno znana pijača celo po vaseh, kjer je že izpodirnil marsikatero drugo pijačo, da celo kavo. Ali marsikatera gospodinja še ne zna prav kuhati čaja, dani za to ni potrebno velikega znanja. Predvsem je imeti za pravo čajno klop, kajti, ako vzamemo za čaj hladno mrzlo vodo, dabi čaj navadno neprijeten okus. Čaj se tudi ne sme zalivati, zakaj takšen zalit čaj dobi neprijeten okus. Koristno pa je, da splahnemo čaj, preden ga damo kuhati, s hladno vodo. Poprej nego deneš suhi čaj v črniki, treba ga je izplahniti in potem zaliti, pri čemer pa se naj vzame samo toliko vode, kolikor se je za eno porcijo čaja potrebuje. Čaja ni treba hladiti, ker se njegov okus s tem pokvari; čaj s slabim okusom pa tudi slabo vpliva na srce. Pri kuhanju čaja ne dodejaj srežega v kuhinjo. Končno je še omeniti, da jo treba hraniti čaj v zaprti posodi, ki je že navzeta njegovega duha; tudi je dobro zavijati ga v pergamentni papir.

Umrjena dva dni poporoki. Iz Prage poročajo: Našli so umrjeno gospo Ovotier,

ki se je poročila minolo soboto. Imela je na sebi šest ran, zadanih z nožem, štiri na vratu in dva na senci.

V enajstih poročen. Velik prijatelj zakona mora biti Francoz Ferbeau, ki živi v Sydney (Avstralija), kati pravkar se hoče v enajstih poročiti. Ferbeau je živel prej v San Francisku, kjer je bil sedemkrat poročen. Nobena teh sedem žen ni preživela leto dni v zakonu, čeravno ima Ferbeau znatno premoženje in je s svojimi soprogi vedno ljubeznivo postopal. Ko je bil zaročen z osmo ženo, se je preselil v Avstralijo, ker je menil, da bo imel tam v tem pogledu več sreče. To se pa ni zgodilo. Kajti njegova osma žena, s katero se je poročil že v San Francisku, je umrla na potu v Avstralijo. — Vkljub temu ni Ferbeau zgubil poguma in je sklenil nov zakon. Mej tem je dosegel 62. leto starosti in ima tudi sica, ki je že ožgjen.

Slab gost. Artilij Carangula, 30-leten čevljar, iz Trsta, stanujoč na Acquedotto št. 23, večkrat kaznovan, je v nedeljo ponudil v kavarni "Sanità" za znesek K 232. Potem pa se je izjavil insolventnim. N. zahteva nastakrja je bil aretiran.

Spala 33 let. Iz Stokholma poročajo, da se je tamkaj neka gospica imenom Kerolisa Karlstadter zbudila iz letargičnega spanja, ki je trajalo 33 let. Zaspala je, ko je imela 13 let, in vzbudila se je torej, ko je stara 46 let.

Novi rekord parnika "Lauretania". — Parnik "Lauretania" društva "Canard Line" dosepi 11. t. m. iz New Yorka v Liverpool je dosegel nov rekord potovanja iz Amerike na Anglesko, dovršil je je v 4 dneh, 20 urah in 30 minutah. Na potovanju je zaumogel prepluti s hitrostjo 25 20 milj na uro, a nekoga dne je sredi oceana prevozil zahtudno daljavo 605 milj.

Najdaljši predor na svetu. Riska vlada se je sedaj odločila graditi železnico preko Kavkasskega gorovja. Železnica bo dolga 180 verst, a projektirani predor dolg 21 verst (22,5 km). To bo potemtakem najdaljši predor na svetu, ker ima dosedaj najdaljši predor, Simpsonov, le 19,7 km. — Široški gradnje so proračunjeni na 60 milijonov rubljev. Gradili bodo to železnico 10 let.

Žalostna štiridesetletnica. V soboto je minulo 40 let, ko se je avstrijska vojna ladnja "Radeckzy" nekoliko milj od Visa valed eksplozije potopila. Nesreča se je pripetila dne 20. februarja 1869 nekako med 9. in 10. uro predpoldne. V nekem oileku smodnišnice je nakrat nastala silna eksplozija, valed katere se je ladja potopila. Posadka ki je štela 365 mož, je ob tej katastrofi našla smrt v valovih. Rešili so se le: častnik kemilar, kvartirmeister in 20 mornarjev.

Pekova soproga podedovala milijone. — Neka uboga soproga pekovega mojstra v Nottinghamu na Angleskem je dobila obvestilo, da je v Ameriki umrl njen oče, o katerem ni je pokojna mati pravila, da ji je obljubil roko, a jo potem zapustil ter odšel v tujino, zapustil 12 milijonov K. V svoji oporoki prosil svojo hčer oproščenja, da ni poročil njene matere.

Zanimiva operacija na psu. V Berlinu je nedavno izvršil zdravnik dr. Unger sledečo zanimivo operacijo na nekem psu: Vzel mu je iz trupla levico in mu dal levico od nekakega drugega psa. Pes je operacijo srečno prestal in je zdrav.

MALI OGLASI
se računajo po 3 stot. besedo; masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Babica Josipina Stok sprejema na dom poročne. Preskrbuje vzdrževanje novorojenčkov. Familijarno ravnanje. — Kladin št. 308 Sv. Alojz. 321

Osmica. Toči se pristno vipavsko vino po 64 stot. liter, za družine po 60 stotink. Ulica Molino a vapore št. 13, na vogalu ulice del Bosco. 329

Pri sv. Ivanu se deli zemljišče po nizki cen. Naslov Edinost. (349)

Proda se zemljišče za zidanje hiš na Greti. Več pove krmar v Rojanskem Konsinnem društvu (pri celvi). 347

Zapomnite si dobro. Od 1. januarja 1909 naprej bo slikal elektrofotograf JEREČIĆ, via delle Poste 10 I. nad., do 9. ure zvečer, ako se mu prej javi. Telefon 21-43.

Proda se moderna spalna soba ter kuhinjsko pohištvo po nizki cen. Mizarnica Leo št. 2. 201

Zaloga vipavskega in istrskega vina od 24 do 28 kron od 56 lit. naprej. Anton Kette Opčine štev. 169. 140

Istrskim kmetom, ki hočejo v Trstu prodajati svoj pridelek, je primeren prostor na razpolago. — Več pove uprava "Edinosti". 343

Odda se soba in mala sobica v ulici Gaspare Gozzi št. 3, nadst. II. vrata štev. 5, od 7. do 8. zvečer. 340

Mlad pisarniški uradnik strojepriser, vešč slovenskega in nemškega jezika z dobrimi pričetvali želi vstopiti v odvetniško ali drugo pisarno. Oglasi na upravniki lista pod naslovom "Mlad Uradnik". 339

Lepa nova hiša, enonadstropna, in na lepem prostoru trga Svete Margarete štev. 1165 v Kopru, je na prodaj. Kdor želi natančnejšega pojasnila, naj se oglasi na goričnem naslovu. (270)

Edini v Trstu.

Edini v Trstu.

Cine-Music-Hall-Mondial

ulica dell'Istria štev. 6 (Hrib sv. Jakoba)

Žive in govoreče slike.

Novi interesantni program.

Oglase treba naslovljati na inseratni oddelek "Edinosti"

Kašlja ni več!

Pastiljke za prsi so edino sredstvo proti kašlju prehlajenju, hripavosti in vsakemu vnetju v sapnih organih. Skatlja z navodilom stane 70 stot. ter se dobiva samo v lekarni.

PRAXMARER (Al due mori)

Trst, Piazza Grande - Mestna palača. - Tel. 377

V novi prodajalnici

F. COSTANTINI

TRST, ulica S. Lazzaro 15

ob strani cerkve sv. Antona novega

— se prodaja —

izvrstno olje po 88 stotink.

Zaloga obuvala in lastna delavnica

Pavel Visentini, Trst

ulica Giosuè Carducci 31

VELIKA ZALOGA moških in ženskih čevljev. Poprave se izvršujejo natančno in solidno ter po ZMERNIH CENAH.

TVRDKA

Adolf Kostoris

ekladšče oblek za moške in dečke Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Haeker)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i. t. d.

Najdogovornejše cene.

AMERIK. ZOBOZDRAVNIK

Dr. Leopold Mráček v Trstu, Corso 17

od 9—1, 3—6

od 9—1, 3—6

Plombe iz zlata, porcelana, srebra itd. vse po najmoder. metodah.

UMETNI ZOBI v zlatu, kavčuku z obojno ploščico ali brez nje po amerikan. sistemu in po lastni patentirani metodi. Krone na zobe iz zlata ali aluminija.

Izdiranje zobov brez vsake bolečine. Reguliranje slabo zrastlih zobov.

12-letna praksa na klinikah na Dunaju, Berlinu, Lucernu in New-Yorku.

Prvi urad za revizijo prizive in inform.

v davčnih zadevah

Trst, ulica dell'Istituto 10, III., 5.

Sprejema sestavljanje pol za hišni, rentni, obrtni in osebni davek; preskrbuje prizive proti pretiranim odredbinam in pogrešenim klasifikacijam

Urad je skrajno zanesljiv in taje.

Odprto od 9. ure predp. do 1. pop.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asfalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznana kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem laminatu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolina kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opozila olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najbolj znane (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, večšilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

Poskusite F. GOVE KAYO „Salufin“ ki je najzdravši kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO štev. 36 — TRST

Nasproti prejšnje prodajal. DRAG VEKJET.

Bogati izbor zlatnine, srebrnine, dragocenosti in zopnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema narobe in popravlja vsakovrstno, srebrnine in žepne ure. Cene zmerno.

Novi slovenski ceniki :-:

dvokoles, šival in kmet strojev, gramofonov in vsakovrst plošč itd. franke, izvr u e se tudi poprave Na- G- slov pri: Butjel-u, R. CA.

IVAN POLATO

Velika zaloga manufaktur-nega blaga ur, ogledal, slik in po meri izdel nih oblek

po najzmernejših cenah.

Plačilo na mesečne ali tedenske obroke.

Pisarna: ulica Madonnina št. 34 I. nadst.

Slavnemu občinstvu se priporoča

KAVARNA MINERVA

v ulici dell'Acquedotto 22

Najfinjši likerji po najzmernejših cenah. — POSTREŽBA TOČNA. Na razpolago so gostom razni slovenski italijanski in nemški tukajšnji la ... zunanji časopisi, kakor tudi ... NAJBOLJE ILUSTRIRANE REVIEJE

SLOVENC! Kupu te Nar. kolek!

CARLO GORTAN Zaloge olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na malo

TELEFON 865.

Brivci. Prodaja takoj tri lepa velika ogledala in drugo brivsko pripravo. — Može, ul. Esalimata 1. 345

Kraški teran in belo vipavsko, prodaja Vincenc Duša, Trst, ul. San Lazzaro št. 22, po 88 stotink liter, in belo po 72 stotink. — Za gostinčarje in krčmarje degorirane cene. 2003

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi izvedenec
TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Nageljava in zaloga električnih zvončkov, luči in prodaja gramofonov, zvončkov, in fotografij. Zaloga priprav na točiti pivo. Lastna delavnica za popravilne šiv. stroje, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah
TELEFON št. 1734.

Umetni fotografski atelje

pri sv. Jakobu
ulica Rivo št. 42 (priljubljen)
TRST.

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST
Povečanje vsakršne fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

Eglase, poslana, osmrnice, zahvale, male eglase in v obče kakoršnokoli vrsto oglasov sprejme „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 13 (Narodni dom) polunadstropje levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. popoldne. Po noči se vsprejema v „Tiskarni Edinost“.

Mad 40-leten vseh
PASTIGLIE PRENDINI
od ogolnjene sladke skorje
zaujeto in izdelatelj P. PRENDINI v Trstu
Počakane s kolajnam in diplome
Zdravniško priporočane pri gripi, kašlu, hripavosti, kataru.
Podeljujejo pevcem in govornikom čast glaz.
Zaloga v lekarni PRENDINI in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evropi.
Pasti je na neposredno ponarejanje
ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“.

KADITE OVOJKE EXCELSIOR

IZDELANE S HIGIENIČNO ANTINIKOTINIČNO VATO

EXCELSIOR
V ZAVITKIH JE NAJBOLJŠI
CIGARETNI PAPIR
SPECIALITETA TURKSKA
A SALT

CENO! CENO! Goveje ali te-
lečje meso.
dnevne svežega zakola netto 9 funtov = 4 1/2 kg
K 3-30. CHR. JAGOLNIZER
Podwoleczyka (Avstrijsko št. 117)

VELIKA ZALOGA furlanskih jajc ::

vedno svežih
Najfineje alpsko čajno maslo znamka 2 zvezdi. —
Dnevni dobod. — Sir in slanina. — Specialiteta
„LIPTAUER“. Postrežba na dom. Cene zmerno. —
Prodaja na drobno in debelo.

Rodolfo Contro, ulica delle Acque 5.

Čevjar-
nica **Giovanni Lekan**
TRST, ulica Giulia 7, TRST
odlikovana z državno kolajno 1908 na
modni razstavi v Trstu.
Izdeluje vsakovrstno obuvalo po meri z naj-
večjo eleganco in solidnostjo. Specialiteta
ortopedičnih izdelkov in amerik. čevljev.
CENE ZMERNE.

Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140
Izbor drog, barv, čopičev, pokosti
parfumov, fin. mila. — Zaloga mineralne vode
česka za parkete, na mrazlo pripravljenega
sirupa, tamarinda, malinovec itd. itd.

Dr. ARNOLD KOLB

zobozdravnik, svojčas asistent
na dunajski polikliniki
prej v ulici della Zonta 7
sedaj Corso 14, I.
sprejema od 9.—1. in od 3.—6. popol.
Izdiranje zobov brez bolečin in plombiranje.
Umetni zobje po najmodernejših sistemih.

Zaloga. vina

ANTON STARC
se je preselila iz ul. S Lazzaro 22
v ulico Squero Nuovo št. 17.
SPECIALITETA: **KRAŠKI TERAN**
iz lastnih kleti — Belo istrsko in vi-
pavsko. — Prodaja na drobno in debelo.
Pivo I. vrste Pivo I. vrste

Dr. A. Barkanović

specijalist za notranje in živčne
bolezni
"ima svoj ambulatorij"
v Trstu, v ulici Sanità št. 8.
ORDINUJE: vsak dan od 10 1/2 do 12 1/2
ure zjutraj in od 4.—5. popol.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402
Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18
Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste
v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.
Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrtice, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene
rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovina, porcelana in perl.
Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.
Cene nizke, da se ni bati konkurence.
Za slučaj potrebe se aliudno priporočajo.
HENRIK STIBELJ in drugi.

Pozor! Pozor!

SAMO ŠE PRIHODNIJ TEDEN

bomo prodajali, kar je še zimskega blaga pod lastno ceno

BOHINEC & Co. Trst

ulica delle Torri št. 2 TRST Via San Lazzaro 17
(za cerkvijo sv. Antona novega)

„Alla Flotta Americana“

Trst, Piazza della Borsa št. 1

Popust

od 25% do 50%

Da se popolnoma razpeča vse blago za ženske, kakor bluže, krila, ve-
stalje svilnate jupons, alpaca in pan, perilo za gospe, nogovice,
pajčolani, pasovi, rokavice iz kože, volne in tkanine, potne
plaids, šarpe za giedališče, ovrtniki za gospe itd. itd.

Vse blago se more kupiti s **25% do 50%** popustom v prodajalnici

„Alla Flotta Americana“

Trst, Piazza della Borsa št. 1

PRVA IN EDINA pisarna v vojaški stvari

konzaljonirana od via. e. k. namestništva
ulica Bachi št. 12, II. nad.
UHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar
se tiče novačenja in vojaške službe. Izde-
luje in odposilja vsako vrsto prošnji vo-
jaškega značaja — oproščenja od vojaških
vaj in kontrolnih ehodov, enoletno dobro-
voljstvo, ženitbe, doseganje zakonitih ugod-
nosti glede preženčne službe, vsprejetja v
vojaške šole itd. — Pooblaščenja za zastop-
piti stranke pred upravnimi oblastnjami.
Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Re-
ševanje hitro in točno.

URADNE URE:
Ob delavnikih od 9.—12. predp. in 4.—7. pop.
Ob nedeljah in praznikih od 10.—12. pop.

Najboljša češka tovarna.

Posteljino perje
po zmernih cenah.
1 kg sivskega sijajnega
K 2, belga K 240, pol-
belga K 280; belga K 4, be-
lega pulastega K 5-10; 1 kg
najljubše, snežno belega
ogoljenega K 6-40, K 8; 1 kg mehkega perja (puh) sivga
K 6, 7; črnega belga K 10; načinjena pravega puha K 12
od 5 kilogramov naprej, poštne prosto.
Narejene postelje.
Iz gostotnega rdečega, modrega in belga ali rumenega
načinjena perja 180 cm dolga, 110 cm široka, skupno
s dvema 80 cm dolgimi in 58 cm širokimi zglavnicami, na-
polnjena s novim sivim, trpečnim in puhastim perjem na
K 16; pol puha K 20, puha K 24. — **POŠA-
MEŽNE PERNICE** K 10, 12, 14 in 16; zglavnica K 3, 3,50
in 4. — Pošiljate po poštnem povzetju od K 12 naprej pošt-
nine prosto. Tudi se sme zamenjati ali vrniti. Za kar ne
ugaja se pošlje denar nakaaj.
S. BENISCH v Deschenitz št. 765 Šumava Čechy

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne
bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu v ulici San Nicolò št. 9
(nad Jadransko banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol popl.

VELIKA ZALOGA PRAZNIH BUTELIK

Trst, via delle Ombrelle 5
TELEFON št. 18-49

GUIDO e UGO COEN

100.000 buteljk od šampanjca
za refošk.

Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake
vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko
vino, konjake itd. Velika zaloga buteljk od pol
litra in 1 1/2 litra. Damjane iz stekla opletene.
Prevzamejo se do pošiljalne na deželo.
Kupuje razbita stekla vsake vrste.

Zimska sezona!!

V dobroznani prodajalnici

Maccari & Pross

TRST, ulica Malcanton št. 9

dobi se velika izbira

črnega in barvanega modernega blaga

za moške obleke

po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

pana in blaga za moške obleke.

Trpečno barvano blago iz bombazevine za delavce.

Bogomil Pino

bivši urar v Sožani
ima svojo
novo prodaj-
jalnico: ur
v TRSTU
ul. Vinc. Bellini 13
nasproti cerkvi svet.
Antona novega
Vsakovrstne verižice
po pravih tov. cena

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno. Počakaj & Kögl

Mizarska zadruga v Solkanu

ZALOGE:
SOLKAN, TRST, via Caserma 4
Osrednje ravnateljstvo.
ZALOGE:
REKA, Via Pile 2
SPLIT, nanovoj obali

Tovarne in delavnice po-
hištva in stavbenih
izdelkov v SOLKANU pri
Gorici.
Lasten železniški tir:
Gorica, drž. kolod., Solkan

Brz.: ZADRUGA - Trst
Telef. št. 1631 interurban
Žage v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1.000.000